

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w O. – X.Y.  
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu  
w dniu 10 maja 2023 r.,  
wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych  
z dnia 25 listopada 2022 r.,  
o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego X.X.  
od rozpoznania sprawy II ZO 46/22  
na podstawie art. 41a k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o  
ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023, poz. 217) – dalej u.s.p.

**p o s t a n o w i ł**

**pozostawić wniosek bez rozpoznania**

## UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych

w dniu 28 listopada 2022 r. złożył wniosek o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego X.X. od udziału w sprawie II ZO 46/22 dotyczącej sędziego Sądu Rejonowego w O. X.Y., której przedmiotem był wniosek o wyłączenie złożony przez sędziego Sądu Najwyższego Y.Y.

Wnioskodawca podniósł, że w sprawie tej miał orzekać Sąd Najwyższy w składzie jednoosobowym, z udziałem sędzi X.X., podczas gdy jego zdaniem z art. 110 § 1 pkt 1 lit. b i § 2 u.s.p. wynika, że w sprawach dyscyplinarnych orzeka Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności

Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego. W tym stanie rzeczy, wyznaczenie składu jednoosobowego i skierowanie do rozpoznania sprawy w tym składzie, wbrew jasno wyrażonej normie, musi prowadzić do uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędzi X.X. w sprawie. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych wskazał nadto, że sędzia objęta wnioskiem, w uzasadnieniu postanowienia z 17 listopada 2022 r., II ZZ 6/22, wyraziła do niego pejoratywny stosunek, manipulując przy tym faktami i przedstawiając jego działalność w negatywnym świetle. Poza tym, składając oświadczenie o odmowie orzekania z sędziami Sądu Najwyższego powołanymi do pełnienia urzędu na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, zakwestionowała porządek konstytucyjny Rzeczypospolitej Polskiej, a nadto została powołana na pierwsze stanowisko sędziego została powołana przez Radę Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na podstawie Konstytucji z 1952 r.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Wniosek nie może być rozpoznany merytorycznie, co skutkowało pozostawieniem go bez rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k., który ma zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów sądów powszechnych (art. 128 u.s.p.), sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Treść powołanego przepisu, dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymaga istnienia określonej kategorii okoliczności, która, jeżeli zestawić ją z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, który ma ją rozstrzygnąć. Co najistotniejsze jednak w realiach niniejszego postępowania, wniosek o wyłączenie przewidziany w art. 41 § 1 k.p.k. służy rozważeniu, czy istnieją wątpliwości co do

bezstronności sędziego, który ma orzekać „w danej sprawie”, jak stanowi ten przepis *in fine*.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie II ZO 46/22, której dotyczy wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, jak już wcześniej wskazano, miała być kwestia wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Y.Y. od rozpoznania sprawy II DSG 5/22 i w tym przedmiocie zapadło postanowienie Sądu Najwyższego w dniu 29 listopada 2022 r. Przedmiotem postępowania w sprawie II ZO 46/22 była zatem kwestia incydentalna, nie zaś rozstrzygnięcie sprawy w jej głównym nurcie.

Zgodnie natomiast z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, stronie nie przysługuje wniosek o wyłączenie sędziego wyznaczonego do rozpoznania wniosku o wyłączenie innego sędziego. Tytułem przykładu należy odnotować, że w postanowieniu z 24 listopada 2004 r., V KK 195/04, Sąd Najwyższy wskazał, że w rozumieniu art. 41 k.p.k. „sprawą” jest postępowanie zmierzające do rozpoznania i orzekania o głównym przedmiocie procesu. Takie stanowisko Sąd Najwyższy wyraził również w postanowieniu z 23 czerwca 2008 r., WD 1/08, gdzie wprost wskazano, że „sprawą” nie jest odrębnie uregulowane postępowanie w przedmiocie wyłączenia, a także w postanowieniu z 5 grudnia 2013 r., V KK 156/13. Odmienne postrzeganie pojęcia „sprawa”, użytego w art. 41 § 1 k.p.k. nie znajduje, zdaniem Sądu Najwyższego, wystarczającego i przekonującego uzasadnienia.

Z tych względów wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego X.X. nie mógł zostać merytorycznie rozpoznany.

Ubocznie jedynie należy zaznaczyć, że nie ma wątpliwości co do prawidłowości składu, w jakim orzekał Sąd Najwyższy w postępowaniu II ZO 46/22.

Zgodnie z art. 110 § 1 pkt 1 lit. b) i pkt 2 u.s.p. w sprawach dyscyplinarnych sędziów orzeka w pierwszej i drugiej instancji Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego. Z treści tego przepisu należy wywodzić, że przewidziany w nim skład dotyczy sądu orzekającego „w sprawie dyscyplinarnej”, a więc w sprawie,

której przedmiotem jest odpowiedzialność dyscyplinarna. Oznacza to, że Sąd Najwyższy w składzie przewidzianym w art. 110 § 1 pkt 1 lit. b) i pkt 2 u.s.p. orzeka jedynie wówczas, gdy decyduje o przedmiocie całej sprawy, w jej głównym nurcie, a więc o odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego sędziego. Przepisy te nie mają zastosowania do składu Sądu Najwyższego rozpoznającego w I instancji na posiedzeniu kwestie wpadkowe, incydentalne, a więc nie rozstrzygające przedmiotu sprawy głównej. W takich sytuacjach Sąd Najwyższy w postępowaniu dyscyplinarnym orzeka w składzie wynikającym z art. 128 u.s.p. w zw. z art. 30 § 1 k.p.k. W postępowaniu dyscyplinarnym sędziów w II instancji, Sąd Najwyższy orzeka na posiedzeniu w kwestiach incydentalnych również w składzie wynikającym z treści art. 128 u.s.p. w zw. z art. 30 § 1 k.p.k., chyba że rozpoznaje na tym forum środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w I instancji przez sąd dyscyplinarny, który orzekał w składzie przewidzianym w art. 110 § 1 lit. a) lub b) u.s.p.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie przepisu stosowanego *per analogiam*, przewidującego rozstrzygnięcie formalne odpowiadające co do treści rozstrzygnięciu wydanemu.

[M. T.]

[ms]